

Отримана досить точно прогнозує ІСЦ, що підтверджують критерії прогнозної якості MAPE і Theil, які дорівнюють 0,13 та 0,0009 відповідно. Отримані прогнозні значення відрізняються від прогнозу оприлюдненому в жовтневому інфляційному звіті НБУ, хоча загальний тренд до зростання інфляції майже до 7% збігається [6]. Враховуючи повернення ІСЦ до цільового діапазону, нинішня м'яка монетарна політика є цілком виправданою.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національного банку України / Таргетування інфляції. – Режим доступу: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123682&cat_id=123322
2. Офіційний сайт Національного банку України / Режим інфляційного таргетування. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/about/inflationtargeting>
3. Державна служба статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
4. Національний банк України / Статистика. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic>
5. TheGlobalEconomy.com. – Режим доступу: <https://www.theglobaleconomy.com/download-data.php>
6. Національний банк України / Інфляційний звіт. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-jovten-2020-roku>
7. Лук'яненко, І., Віт, Д. (2017). Системний аналіз формування державної політики в умовах макроекономічної дестабілізації.

Комарова А. Є., Швець А. Ю.
Студентки 2 р.н., НаУКМА

ПЕРСПЕКТИВИ ОПТИМІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ ВИДАТКІВ НА ОСВІТУ ТА НАУКУ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Зв'язок між видатками бюджету на освіту та науку, що є каталізатором збільшення освіченості населення, та економічним зростанням зацікавив вчених ще давно. Саме тому постає питання в розробці шляхів їх оптимального використання.

Щорічні глобальні витрати на освіту становлять приблизно 4,7 трлн доларів США, з яких 65% витрачається у країнах з високим рівнем доходу, а лише 0,5% у країнах з низьким рівнем доходу. Наступний графік (рис.1) відображає тенденції державних витрат на освіту як частку ВВП [1]. Зокрема, можна прослідкувати, що більшість країн, починаючи із 1970 року, збільшили державні витрати на освіту. Однак, із графіку видно, що існує значна і стійка неоднорідність між освіченістю нації та відсотком ВВП, який витрачається на освіту. Наприклад, відсоток частки ВВП в останні десятиліття в Україні та Болівії вищий, ніж у Великобританії та США, де рівень освіти набагато вищий. Аналізуючи дані, можна зробити висновок, що національні витрати на освіту неточно пояснюють різницю між результатами навчання у країнах.

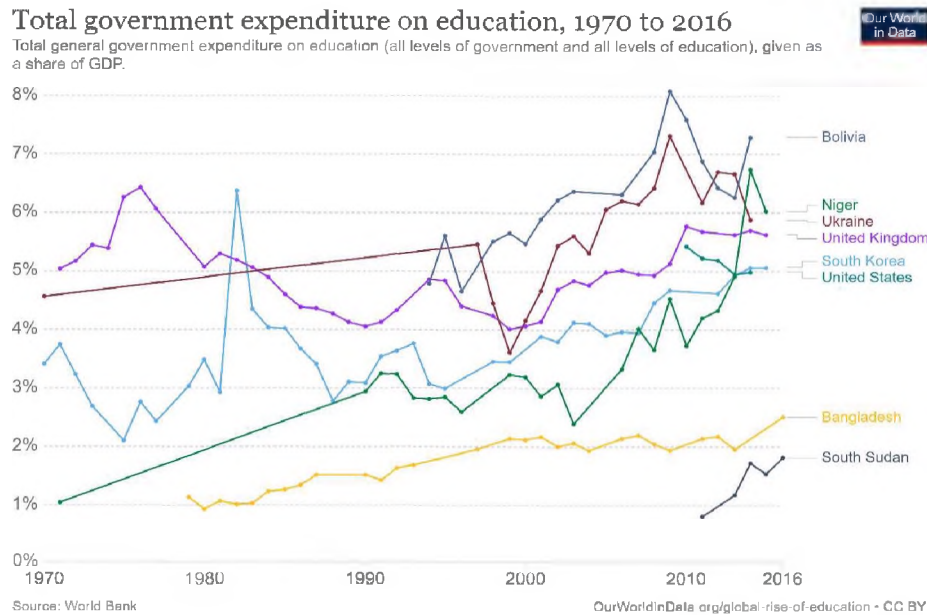

Рис.1. Динаміка видатків на освіту як частки ВВП у різних країнах світу

Джерело: дані Світового банку [1]

За оцінками ОЕСР COVID-19 спричинив зниження річного приросту ВВП на 2 процентних пунктів за кожен місяць, протягом якого проводяться суворі заходи стримування коронавірусу. Крім того, саме закриття шкіл має великий економічний вплив на видатки. Згідно з дослідженнями, закриття шкіл в США протягом одного місяця коштує 50 млрд доларів США (або 0,2% ВВП) [2].

Дистанційна освіта вимагає додаткових коштів. Звичайно, що країни з низьким рівнем доходу не можуть виділити велику частину бюджету. Пандемія може посилити дефіцит фінансування освіти на роки вперед, а також збільшити нерівність у результатах навчання серед дітей у країнах з різними рівнями доходів. Скорочення державних витрат на освіту може мати згубний вплив на результати освіти.

Використовуючи дані Світового банку, можна проаналізувати зв'язок між державними видатками на освіту та ВВП у великій вибірці країн. Оцінки показують, що на кожен долар, який уряд витрачає на освіту, ВВП зростає в середньому на 20 доларів [3].

Так як віддача від інвестицій в освіту простежується лише в довгостроковій перспективі, на наступному графіку (рис.2) ВВП вимірюється за рівнем річного приросту між 2000 і 2010 роками, а витрати на освіту вимірюються як частка загального ВВП за період 1990-99. Позитивний нахил червоної лінії вказує на те, що країни, які витрачали більше на освіту, як частки ВВП, зазнали більш швидкого зростання в наступне десятиліття [3].

Також у середньому за всіма дослідженнями, вплив витрат на освіту на зростання є позитивним, хоч і малим, так економічне зростання відбувається на 0,2-0,3% при збільшенні витрат на 1% ВВП.

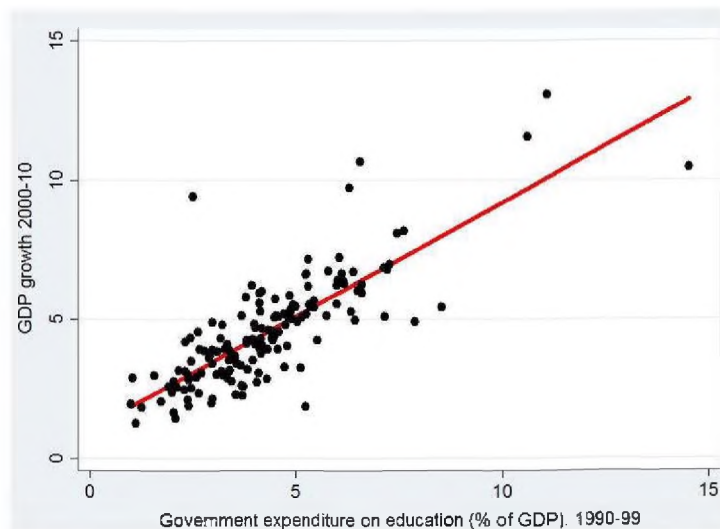

Рис. 2. Вплив витрат на освіту як частки ВВП на зростання ВВП

Джерело: Стаття «Does government spending on education promote economic growth?» [3]

Причина такого мультиплікативного ефекту полягає в тому, що відповідно до функції споживання, вищий рівень доходу призводить до вищого рівня споживання.

Таким чином, дослідження показують, що зв'язок між видатками на освіту та економічним зростанням варіюється від країни до країни залежно від її розвитку. Це можна побачити на прикладі України, як вже було зазначено нами раніше: 2020 року на освіту у відсотках закладалося 5,7% ВВП, це більше, ніж у деяких країнах Європи, проте, використання цих коштів є менш ефективним, через що відбувається менша віддача від цих інвестицій в майбутньому. В умовах економічної кризи фінансування освіти і науки в повномасштабному обсязі здається неможливим, проте, як ми вже побачили, змінивши систему, можна досягти вищих результатів з тією ж кількістю ресурсів.

Їхню ефективність можна підвищити реформуванням структури галузі, шляхом збільшення видатків, що безпосередньо визначають якість освітніх послуг та створюють сприятливу освітню інфраструктуру, окрім цього:

- впровадження прозорих фінансових інструментів, що допоможуть ефективно накопичувати та використовувати кошти, необхідні для реалізації прав громадян на освіту.

- здійснення переходу від виключно бюджетного фінансування освіти до альтернативних джерел фінансування (комерційний бізнес, фандрайзинг).

- стимулювання власників підприємницької діяльності до інвестування ними в проведення наукових досліджень [4].

Отже, видатки на освіту та науку демонструють вплив на економічний розвиток, якщо вони оптимізовані в довготерміновій перспективі та націлені на сукупну віддачу інвестицій в освіту в майбутньому. Тому, аби оптимізувати бюджетні видатки на освіту та науку необхідно не просто нарощувати їхню кількість, а й підвищувати їхню ефективність.

Список використаних джерел:

1. Official site of Our World in data [Electronic source] - Access mode: <https://ourworldindata.org/grapher/total-government-expenditure-on-education-gdp?tab=map&time=2017>
2. Official site of World bank data [Electronic source] - Access mode: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33739/The-Impact-of-the-COVID-19-Pandemic-on-Education-Financing.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Fabrizio Carmignani *Does government spending on education promote economic growth* [Electronic source]/ The Conversation. – Режим доступу: <https://theconversation.com/does-government-spending-on-education-promote-economic-growth-60229>
4. Коверник Н.В. Особливості планування і фінансування видатків бюджету на освіту / Коверник Н.В. // Молодий вчений. – 2016. – №11 (38). – с.614

Корольок К. О.
Студентка 4 р.н., НаУКМА

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯ ПАНДЕМІЇ

У 2019 році Covid-19 став рушієм трансформації економік усіх країн світу. Певні галузі економіки паралізувало, ринок нерухомості та праці зазнав значних змін, відбулася зміна звичного життя людей. Деяким країн вдається оговтатися від наслідків швидше, іншим доводиться відновлюватися довше. В залежності від певного переліку економічних, політичних, соціальних обставин та політики управління існує кілька сценаріїв розвитку економіки країн. Кожна країна має свої особливості та політичні, соціально-економічні умови, тому сценарії потребують адаптації до кожної країни окремо. Можна виділити такі сценарії-напрямки розвитку: песимістичний, найімовірніший та оптимістичний.

Загальними рисами виступають поглиблення кризових явищ та ускладнення їх внутрішніми і зовнішніми шоками. Ситуація погіршиться також через кумулятивний ефект декількох хвиль та локдаунів. Відбуватиметься збільшення розриву між різними країнами світу, наприклад між Німеччиною, Англією, скандинавськими країнами і Грецією, Італією. В країнах може відбуватися зменшення виробництва і надходження коштів, що стимулюватиме збільшення боргу. Збільшення боргу та швидкозростаюча конкуренція інших світових країн може призвести до дефляційних явищ, боргову дефляцію або навпаки у країнах може виникнути гіперінфляція. З огляду на статистику Євростату та World Bank до коронавірусу відбувалося постійне зростання економіки, а під час пандемії економіка скорочувалась і борги стрімко зростали: у 2021 році борг до ВВП становив у США - 133%, Японія - 263,97%, Канада - 114,97%, в Греції більше 200%, у Італії близько 158%, а у Португалії 130% (за даними МВФ). Тому існує ймовірність виникнення фінансових шоків на фондовому ринку або ринку нерухомості. В довгостроковій перспективі існує загроза ще однієї світової кризи схожої на Велику депресію та кризу 2007-2008 року.